

**Izhaja vsak torek in petek
za časa vojne.**

Dopisi naj se frankujejo in pošljajo
uredništvu lista »Mir« v Celovec,
Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure
dopold. in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani
lista pišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

MIR

Glasilno koroških Slovencev.

Velja za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod na-
pisom: **Upravništvu lista »Mir« v
Celovcu, Vetrinjsko obmestje št. 26.**

**Naročnina naj se
plačuje vnaprej.**

Za **insetate** se plačuje po 20 vin,
od garmond-vrste vsakokrat.

Dopisom je treba za odgovor pri-
ložiti pošto znamko.

Leto XXXIV.

Celovec, 17. aprila 1915.

Št. 31.

Sv. Oče za mir.

Amerika naj posreduje.

Papež Benedikt XV. so na velikonočni ponedeljek sprejeli v avdienci poročevalca newyorškega lista »World«, gospoda časnikarja Karola pl. Wieganda. Nasproti temu zastopniku ameriškega časopisja so izrazili svojo srčno željo, da bi se svetovna vojna s svojimi grozotami čimprej končala, v pogovoru so priznali pomen časopisja in prosili ameriško časopisje, da zastavi ves svoj veliki vpliv, da se skoraj doseže mir. Amerika je poklicana v to, da prevzame vlogo posredovalca za mir, sv. Oče pa da jo bodo z vsemi svojimi močmi pri tem podpirali.

Papežev poziv na Ameriko, da posreduje za mir, je premišljen in važen čin v dosego miru. Glas sv. Očeta je v Ameriki imel vedno veliko veljave in tudi to pot ga Amerika ne bo preslišala.

Besede, ki so jih govorili sv. Oče nasproti Karolu pl. Wiegandu, podajemo v naslednjem:

»Izročite ameriškemu ljudstvu in ameriškemu časopisju moj pozdrav in blagoslov in sporočite temu blagemu ljudstvu mojo edino željo: Delajte neprestano in nesebično za mir, da se temu strašnemu prelivanju krvi in vsem njegovim grozotam prejkomogoče napravi konec! S tem boste storili veliko za Boga, človeštvo in ves svet. Spomin na ta vaš čin bo neminljiv. Če se bo vaša dežela vsemu izogibala, kar more podaljšati vojno, v kateri teče kri mnogih stotisočev, potem more Amerika vsled svoje velikosti in svojega vpliva v posebni meri pomagati, da se ta strašna vojna konča hitro. Ves svet zre na Ameriko, če bo začela iniciativo za mir. Ali bo ameriškemu ljudstvu znalo uporabiti ugoden trenotek? Ali bo izpolnilo željo cellega sveta? Jaz prosim Boga, da bi bilo tako.

Molite in delajte neumorno za mir. To je moja velikonočna želja. Moja vsakdanja molitev, ves moj trud je posvečen miru.»

V njegovih očeh, poroča Wiegand, je odsevala vsa njegova dobrotljivost in odkritosrčnost, ko je govoril to. Sv. Oče so končali: »Vse moje upanje na skorajšnji mir polagam na ameriško ljudstvo in na vpliv in moč, ki jo ima po celem svetu.

Pravična, nepristranska in ves čas nevtralna v vseh svojih prizadevanjih, bo Amerika, ko pride ugoden trenotek za začetek mirovnih pogajanj, od Svete stolice kar najbolj podpirana. To sem že dal sporočiti predsedniku po nekem njegovih najvišje stoječih prijateljih.»

Wiegand opisuje nato podrobnosti pri sprejemu in izreden utis, ki ga je napravila nanj papeževa osebnost: Papež so za svoja leta kakor mladi, srednje velikosti in nežnih potez. Iz črnih oči se razodeva velika duševna moč. Podobe, na katerih so naslikani sv. Oče, ne predstavljajo papeža, kakršni so v resnici, ker podoba ne more podati dušnega izraza in obličju, kadar sv. Oče govori. Ko se je Wiegand zahvalil za izredno odlikovanje zanj in za ameriško časopisje, da je bil sprejet, so sv. Oče odgovorili:

»Veseli me, da morem sprejeti zastopnika ameriškega časopisja, katerega zelo spoštujem, in jaz cenim in poznam njegovo moč za dobro stvar. Svetovno časopisje je močan činitelj, velikanska sila, ki lahko mnogo stori, da pomaga pripraviti pot za

mir. Zlasti v Vaši deželi razvija velikanski vpliv na javno mnenje. Blagovolite sporočiti ameriškemu časopisju mojo vročo željo in moj up, da bo svojo veliko moč in svoj vpliv uporabljalo v prid ožjim in človeškim interesom, da bo delovalo na to, da se konča vojna, s tem da postane zagovornik miru, neprestano in nesebično z nepristranskim duhom blagosrčnosti na vse strani.»

Ravnotako se trudijo sv. Oče za izmenjavo ranjencev in civilnih ujetnikov. Med Nemčijo in Rusijo se je v tej zadevi že dosegel sporazum.

Ko sem sv. Očeta konečno vprašal, piše Wiegand, če menijo, da bo vojska pripomogla, da se verska zavest razširi in ojači, so odgovorili, da upajo to, ker celo to zlo bo imelo nekaj dobrega za posledico.

Wiegand konča svoje poročilo z besedami:

»Eden mojih najdražjih spominov bo vedno rokopis, ki opisuje tisti del moje avdience in pogovora s papežem Benediktom XV., v katerem se nahajajo papeževe besede in njegovo naročilo na Ameriko in ki vsebuje tudi papeževe lastnoročne pripise.»

Oblasti tega sveta se za vidnega poglavarja katoliške Cerkve niso več veliko brigale, ker ne razpolago z veliko zunanjo, obojeno silo. Toda v najresnejšem času, v času največje svetovne vojne, se je pokazala zopet vsa velikanska, neizčrpna moč papeštva, ki je ne more nadomestiti nobena posvetna sila. Mogočne države, kakor nekdanja rimska država izginjajo, papeštvo pa, od Kristusa ustanovljeno, kaže v vseh časih in vseh razmerah svojo vedno svežo, nenadomestljivo duhovno moč, pred katero se klanjajo celo katoliški Cerkvi tuji modrijani tega sveta. Zato se zopet ves svet zaupljivo obrača tja v središče krščanstva, kjer ve, da prebiva dobrotljiv oče vesoljnega človeštva, vidni poglavar Kristove cerkve.

Z bojišč.

Velikanska borba v Karpatih.

V še zasneženih Karpatih se bije med našo in rusko armado velikanska bitka, kakršne še ni bilo v vsej tej svetovni vojni. Naša armada se ne bori samo proti številno veliko močnejšemu nasprotniku, ampak se mora boriti tudi še s snegom, ki leži po nekaterih dolinah še do 2 metra visoko, z mrazom in vsemi težkočami pogorskih bitk. Za tako bitko je zmožna edinole naša armada, ki je znana po svoji neprekosljivi vztrajnosti. V dolinah se bori lahko dobro vsaka dobro izvežbana armada, ki ima dobre voditelje, ali za boje kakor so se vršili v Karpatih, je treba še nekaj več, železne utrjenosti, poguma in vztrajnosti. Vse to je dokazala naša junaška armada. Oficielno poročilo naznanja, da je silna ruska ofenziva v Karpatih ustavljena in je bila s protisunki naših čet na več mestih občutno zadeta. Oficielno poročilo priznava sicer, da so Rusi v Karpatih napredovali, ko poroča, da so bili odbiti vsi ruski sunki v odseku med Viravo in Užokom na črti Telepoc—Zelloe, Juhoszlak—Patakofalu, torej deloma na ogrski strani, toda naše bojne črte Rusi kljub veliki številni premoči niso mogli prodreti in so svoje delno prodiranje poplašali z velikanskimi izgubami, tako da je njihova ofenziva omagala.

Poroča se nam, da se je v karpatskih bojih odlikoval zlasti poveljujoči general

Borojevič, Hrvat z dušo in telom; Hrvatje in Slovenci so stali v Karpatih kakor zid, ki ga noben vihar ne more omajati, in tako nanovo dokazali svoje junaštvo.

Ruska ofenziva je omahnila, je ustavljena. Ali za vedno? Žal, da to ni verjetno. Verjetneje je, da je nepričakovano silni odpor naše armade Ruse upehal, da si morajo odpočiti in svoje velikanske izgube nadomestiti. Toda moralna sila naših čet je nezlomljena in drago plačani ruski uspehi se zenačijo z našimi uspehi v vzhodni Galiciji, kjer naše in nemške čete nimajo proti sebi po številu tako močnega nasprotnika, in v Bukovini, kjer smo dosegli znatne uspehe.

Bitka v Karpatih.

Dunaj, 12. aprila. (Kor. ur.) Iz vojnega poročevalskega stana se poroča: Na celi fronti v Karpatih je postalo bistveno mirneje. V zapadnem odseku se od časa ruskega poizkusa z močnimi četami prodreti v dolini Ondava in Laborča, kar se je v bitki na velikonočne praznike z izredno velikimi izgubami sovražnika popolnoma ponesrečilo, že več dni ne vršijo nobeni boji.

V odseku med Viravo in prelazom Užok stoječe čete so v zadnjih bojih na črti Tejepec—Zelloe—Juhoszlak—Patakofalu vse napade odbile. Tudi tukaj so ruski napadi popustili.

Višine, ki krijejo prelaz Užok na severu, so po tridnevni hudih bojih obdržale naše čete. Včeraj je bil tu le boj s topovi.

Severno od Tuholke in Slavskega se je nemškimi in našimi četami posrečilo zavzeti več postojank in dobiti ujetnike.

Od padca Przemysla sem trajajoča ruska ofenziva je torej na celi bojni črti v Karpatih ustavljena in je bila s protisunki naših čet na več mestih občutno zadeta.

Boji v Bukovini.

Črnovice, 12. aprila. Na celi fronti v Bukovini boji še trajajo. Mestoma je prišlo do bojev od blizu. V Zaleszczyki (izgovori: Zalesčiki) ob Dnjestru je bil ujet neki ruski letalec, častnik generalnega štaba. Avstrijsko topovsko streljanje je prav dobro. V ruskih vrstah je napravilo velike vrzeli.

Nemško poročilo.

Berlin, 12. aprila. Wolffov urad poroča iz velikega glavnega stana:

Zapadno bojišče.

V Argonih so se izjalovili mali francoski delni napadi.

Med rekama Maas in Mosel je bila nedelja razmeroma mirna. Šele v večernih urah so začeli Francozi napadati postojanko Combres. Po dveurnem boju je bil napad odbit. V lesu pri Ailly in v Priesterwald so bili čez dan mestoma omejeni boji od blizu, v katerih smo ostali zmagovalci. Ponoči začet napad je bil odbit.

V odgovor nato, da so dne 5. aprila sovražni letalci vrgli na odprto, izven operacijskega ozemlja ležeče mesto Müllheim, bombe, vsled česar so bile ubite tri žene, smo v izdatni meri metali razstrelne in vžigalne bombe na Nancy, glavni kraj v vrsti utrdb z istim imenom.

Po izpovedbi francoskih oficirjev sta katedralne cerkvi Notre Dame v Parizu in v Troyes kakor imenitne državne stavbe, kakor nacionalna knjižnica, umetniška palača,

palača za invalide, Louvre itd. oskrbljene z vojaškimi pripravami, kakor z metalci luči, brezžičnimi postajami, strojnimi puškami.

Vzhodno bojišče.

Pri nekem sunku pri Marjampolu proti vzhodu smo vzeli Rusom devet častnikov in 1350 mož ter štiri strojne puške.

Severnovzhodno od Lomže so metalci Rusi z metalnimi stroji bombe, ki se niso razpočile, ampak so, počasi izgorevajoč, napravljale dušeče pline.

V ruskem časopisju uradno poročano mučenje nekega ruskega podčastnika v pričlo nemških oficirjev kot grda in brezsmiselna laž ne potrebuje nobenega nadaljnjega razmotrivanja.

Najvišje armadno vodstvo.

Ugibanja o sovražnikovi ofenzivi.

Štokholm, 12. aprila. Priprave za veliko angleško-francosko ofenzivo, ki se naj še ta mesec začne, dajejo angleškemu časopisju povod za ugibanja. »Daily Mail« poroča, da naj bi ojačeno delovanje Angležev začelo na bojni črti ob reki Yser, ono Francozov pa pri Lens, Donai, Lille in Roubaix. Z uporabo vseh sredstev naj se v glavnem iztrgata Nemcem Lille in Roubaix, ker sta ta dva mesta s svojimi velikimi tovarnami za vojne potrebe vse vrst za zaveznike največje važnosti.

Velikanska bojna črta.

Pariz, 12. aprila. (Kor. ur.) »Matin« je po zanesljivih podatkih izračunal, da se raztezajo bojne črte zaveznikov na 2668 kilometrov. Od teh odpade na Francosko bojno črto 870 kilometrov, na angleško 50, na belgijsko 28, na rusko 1370 in na srbsko-črnogorsko 350 kilometrov.

Vojna s podmorskimi čolni.

Pariz, 12. aprila. »Petit Journal« poroča, da je bil angleški parnik »Elmira«, ladja s 4000 tonami v obsegu, torpediran ob angleški obali od nekega nemškega podmorskega čolna in se je potopil.

Pomožna križarka »Kronprinz Wilhelm«.

London, 12. aprila (Kor. ur.) Reuterjev urad poroča iz Newportu: Nemška pomožna križarka »Kronprinz Wilhelm« je včeraj zjutraj priplula v tukajšnji pristan in sporočila, da ji primanjkuje premoga in živil.

Francosko uradno poročilo.

Iz Pariza poročajo »Münchener N. Nachrichten«:

Komunike z dne 8. aprila ob 11. ponoči se glasi:

Vkljub slabemu vremenu smo izvojevali med rekama Maas in Mosel v noči od 7. na 8. aprila nove uspehe. V Epargesu smo izvršili nočni napad ter se znova pomaknili naprej. Svoje pridobitve smo obdržali vkljub zelo srditim protinapadom. Na bojišču smo našli nad 1000 mrtvih trupel. Dalje proti jugu v gozdu pri Maroillu smo uničili nemško stotnijo, od katere je ostalo živih samo deset mož, ki smo jih ujeli. V gozdu pri Aillyju smo zavzeli dva nova strelska jarka ter zavrnili dva protinapada. V gozdu pri Mortmare, severno od Flireyja, smo osvojili sovražno obrambno pozicijo ter jo držali vkljub naporom nemških čet, da bi nam zopet odvzele te pozicije. Severno-zapadno od tod pri Pannesu so naše granate razstrelile kabelj nekega nemškega balona. Balon je plul v jugovzhodni smeri proti naši bojni črti.

V celoti so nam donesli naši napadi, ki smo jih izvršili od 4. aprila sem med rekama Maas in Mosel, te-le uspehe:

1. Na frontah severno-vzhodno od Verduna smo pridobili na fronti 20 km dolžine, 1 do 3 km širine. Zavzeli smo višine, ki obvladujejo dolino reke Orne ter osvojili vasi Gussianville in Fromezey.

2. Na višinah ob reki Maas pri Epargesu smo zavzeli skoro vse sovražne pozicije, ki obvladujejo Combres ter jih vzdržali vkljub številnim, skrajno ljutim protinapadom.

3. Dalje proti jugu blizu St. Mihiela smo se polastili celega jugozapadnega dela Aillyskega gozda, kjer so bili Nemci močno okopani. Sovražnik ni mogel več gozda osvojiti vkljub opetovanim protinapadom.

4. V južnem Woevru med gozdovi Mortmare in Le Pretre smo zavzeli na 7 do 8

km dolgi fronti tri kilometre širine. Sovražniku smo odvzeli vasi Feyen Haye in Regnieville. Na vseh teh pozicijah so imeli Nemci strašne izgube, katerih pomen lahko presodimo po številu mrtvecév, ki smo jih našli pri Epargesu.

Komunike z dne 9. aprila ob 3. uri popoldne:

V noči od 7. na 8. aprila so angleške čete odbile nemški napad med Kemzelom in Wulwerdom. Med rekama Maas in Mosel smo znova napredovali ter pridobili na ozemlju.

V Epargesu smo zopet napadli sovražnika. Nemški strelski jarki so polni mrtvih trupel. Proti večeru smo odbili v Aillyskem gozdu dva protinapada ter vplenili 6 strojnih pušk. V gozdu pri Mortmare smo vzdržali vse pridobitve vkljub silnim nemškim protinapadom.

Iz Rusije.

Štokholm, 12. aprila. Pomanjkanje zdravnikov v ruski armadi se je začelo tako čutiti, da so bili prisiljeni, pritegniti na bojno črto zdravnice. Po »Ruskojem Slovu« je naučno ministrstvo sporočilo zavodom za medicinski študij za ženske, da namerava uporabiti študentke od 6. do 8. semestra kot zdravnice in sanitetne uradnice v vojnih lazaretih.

Štokholm, 12. aprila. Po poročilih iz Petrograda si rusko armadno vodstvo silno prizadeva, da odpomore silnemu pomanjkanju strateških zvez. Za rusko bojno črto noč in dan gradijo nove in popravljajo stare železniške zvezne proge. Vsega skupaj je bojda nad en milijon delavcev pri zgradbi železnic in železniških mostov zaposlenih. Zelo se menda gleda na to, da se k glavnim progam zgradijo stranske proge, da bo lažje mogoče prevažati čete, kar je sedaj zelo težavno.

Pomanjkanje orožja in streliva.

London, 12. aprila. Lord Kitchener je poslal Mayorju v Newcastlu pisanje, v katerem nujno zahteva, da naj se v tovarnah ob Tyne izdeluje več streliva. Tisoče delavcev je treba za to. Včeraj je bil v Newcastlu pod predsedstvom Mayorja in v navzočnosti zastopnika vojnega urada shod z namenom, da pridobi potrebnih delavskih moči. Povsod po angleških mestih so lepaki z napisom: »Možje,« ki jih potrebuje sedaj armada. Lepaki pozivajo izučene in neizučene delavce, da se prijavijo v delavnicah, kjer se izdelujejo topovi, puške in strelivo.

Srbija in Bolgarija.

Ženeva, 12. aprila. Po poročilih francoskih listov iz Petrograda je treba računati z novimi dogodki na Balkanu in je nov spor med Srbijo in Bolgarijo neizogiben. Beležijo se celo govornice, da bodo vsled srbsko-bolgarskega spora zveze med Rusijo in Bolgarijo prekinjene, ker tozadevne izjave Bolgarije ruska vlada ne smatra za zadovoljive.

Milan, 12. aprila. »Secolo« poroča iz Bukarešte: Diplomatične zveze med Bolgarijo in Rusijo so vsled stališča Radoslavovega kabineta in bolgarsko-srbskih mejnih dogodkov skoro na tem, da se prekinejo.

Milan, 12. aprila. »Corriere della Sera« poroča iz Aten: Poslaniki trojnega sporazuma so skupno nujno zahtevali, da naj se razveljavi grška prepoved za prevoz vojnega materiala v Srbijo.

Na smrt obsojen častnikar.

Ženeva, (Cenz.) Po nekem poročilu lista »Temps« je turška oblast v Siriji obsodila na smrt tamošnjega »Tempsovega« sotrudnika.

Vsled bomb ubiti Črnogorci.

Rim, 12. aprila. (Cenz.) V Podgorici je bilo vsled bomb, vrženih od avstrijskih letalcev, ubitih ali ranjenih 105 oseb. Veliko ranjenih je umrlo v bolnišnici.

Je to napovedana ofenziva?

Kodanj, 12. aprila. Polkovnik Rington piše v »Times«, da je napad zaveznikov med rekama Maas in Mosel in obnem ruska ofenziva v Karpatih začetek velike splošne ofenzive in poletne vojne.

Belgijsko mnenje o koncu vojne.

Ženeva. (Kor. ur.) Neki Belgijec, ki je v ozkih stikih z belgijsko in angleško vlado, je izjavil poročevalcu lista »Journal de Geneve« v Rimu, da so belgijski in angleški krogi prepričani, da bo vojna končana meseca oktobra. Vojujoče se države da nimajo poguma, naprtiti četam in prebivalstvu nove zimske vojne. Mir se sklene, četudi bi mir ne odgovarjal željam Belgijcev, ki so računali na veliko vojno odškodnino od Nemčije. Od ofenzive zaveznikov da je odvisno, ali se bo mogla zahtevati taka odškodnina. — Belgijec je nadaljeval, da se boji, da bi Francoska in Angleška samo da bi se ne podaljšala vojna, se zadovoljili z relativnim uspehom. Zadostovalo bi jima morda, da se preženo Nemci iz Francoske in Belgije. Z belgijskega stališča bi se moglo želeli več.

Nameni Turčije.

Carigrad. (Kor. ur.) V vrsti člankov o namenih Turčije v sedanji vojni prihaja »Tanin« do zaključka, da Turčija ne sme prej ustaviti boja, dokler ni gotova, da ji sklep miru prinese kot mejo Kavkaško pogorje ter zlomi moč Rusije v Črnem morju z zasedenjem pristanišč Odese, Sebastopola in Nikolajevskega. Le potem bi Turčija po sklepu miru mogla ostati mirna.

Bojna pesem.

Zložil Janko Maierhofer, župnik v Pokrčah.

Daj roki moč, Bog Sabaot!
Daj zmago, Oče vseh dobrot!
In mečem ogej daj in silo
In vzemi vse nas v svoje krilo!

Če boj se bil bo najbolj vroč,
Sovragu vzemi vid in moč;
Naredi strah mu in zmešnjavo,
Saj bijemo se v Tvojo slavo!

Značilna izjava ogrskih Romunov.

Voditelj ogrskih Romunov dr. Jolij Maniu je na zborovanju kockelburškega komiteta podal izjavo, ki ima posebno aktualno važnost. Kratko in jasno pove ta izjava to:

Z vladarjem in državo so bili in bodo Romuni solidarni, z vladajočim sistemom pa imajo nasprotstva, ki se ne dajo izenačiti. Izjava se glasi dobesedno: Romunsko ljudstvo je v čutu dolžnosti in višjega nagona samohranitve, navdušeno v svojem do smrti zvestem mišljenju tudi v časih te velike preizkušnje storilo svojo državljansko dolžnost v polni meri.

Junaška dejanja in vojaške čednosti, ki jih je dokazalo na bojiščih, tvorijo neminljivo slavni list brezmejnega poštvovalnosti za dinastijo in drago domovino.

Romunsko ljudstvo je neoporečno dokazalo, da ni samo brezpogojno lojalno, ampak tudi zmožno svetovni položaj politično prav presojeti, kar je pa le tedaj mogoče, če je naša eksistenca zagotovljena; potemtakem je samo ob sebi umevno, da pri žrtvah za domovino ne moremo pozabiti predpogojev za svoj obstanek in da bomo to zahtevali absolutno in odločno in se bomo zanje bojevali kakor v preteklosti tako tudi v bodočnosti.

Živinoreja v Sibiriji.

Slovenski vojak, ki je sedaj v Bisku, sibirski gubernija Tomsk, kot vojni ujetnik, piše med drugim:

Minuli teden je bila v Bisku običajna »jarmarka« — velikansk letni semenj. Sejmarji so prišli iz vsega ogromnega biskega okrožja in še iz večjih daljav. Videti je bilo tudi mnogo Mongolcev, ki so se zlasti zanimali za konje. Je bila pa res velika izbira: gotovo 10.000 repov, med katerimi sem občudoval mnogo žametne vrance — naravnost prekrasne živali! Za 80 do 100 rubljev kupiš tu konja, ki bi stal v domovini gotovih 600 do 800 K. Sibirski konj pa ni samo lep, ampak tudi skrajno utrjen in vztrajen. Brez oddiha in krmljenja ti preteče svojih 100 km; nato mu privoščijo zunaj na mrazu — brez odeje seveda — pol ure počitka, šop trde slame

in nazadnje do mile volje ledenomrzle vode; izprehodi se nekoliko na prostem zraku, potem te pa zopet popelje nadaljnjih 100 km daleč — še isti dan. Čudovite živali!

V brezkončni Rusiji je tudi nešteto goveje živine. Mnogo je prav lepe živine, a krave — volov sem malo videl — bi bile splošno lahko mnogo boljše, ako bi se sibirski »krestjanik« (kmet) teoretično in praktično seznanil z umno živinorejo. Živali so vse leto noč in dan na prostem; po snegu iščejo raztresene slamo, zato ni čuda, da ima srednje dobra krava pri nas več mleka nego 10 do 15 sibirskih. Po mnogih vaseh sem opazil posebno kravjo pasmo brez rog. Pa tudi muhastim rogatim kravam prav na kratko odžagajo rogove, da v naprej preprečijo vsak uspeh hudobnih kravjih namenov. Da bi krave snažili s krtačami seveda ni govora, a živali kljub temu nimajo mrčesa. V Sibiriji je pač hud mraz.

Tudi praščereja je tod še prav primitivna. Trikrat na dan dobe živali žita, sicer pa tavajo po vasi, da kje kaj »boljšega« iztaknejo. Seveda sibirski prašiči niso taki zmraznjenci kakor naši pujski, ki imajo tu in tam lepše stanovanje nego marsikateri zemljak. V snegu spe in počivajo tukašnji prašički kakor vsa druga živina, pa so zdravi in se lepo zdebele, kakor sem opazil na »jarmarki«. Kot umne, samostojne živali imajo svoboden izhod celo do kolodvora, kjer iščejo odpadkov in se kaj spretno umikajo prihajajočim vlakom. Pri nas se pa marsikatera »govedina« na dveh nogah neprostovoljno zamota pod lukamatijo.

Dnevne novice in dopisi.

P. Christian iz reda oo. benediktincev †.

V soboto dne 10. t. m. je umrl nagle smrti č. g. p. dr. Siegfried Christian, gimnazijski profesor v Št. Pavlu v Labudski dolini. Rajni je bil rojen 6. januarja 1870 v Dobrli-vasi. Bil je po rodu Slovenec. 4. julija 1893 je napravil redovno obljubo in vstopil v benediktinski samostan v Št. Pavlu. 16. julija istega leta je bil posvečen v mašnika. Leta 1900. je promoviral za doktorja modroslovja. Kot profesor je poučeval zgodovino, zemljepis in fizično propedeutiko. Bil je pri učencih zelo priljubljen. Bil je zelo učen mož. Prav rad je pozneje kot ravnatelj (postal je leta 1911.) hodil poslušat k pouku slovenskega jezika, ker je govoril z dijaki slovenski. Bil je bolehen na živcih, vsled česar je že leta 1912. meseca maja opustil ravnateljsko mesto in tudi šolo. Vsled živčne bolezni ga je zadela najbrž kap. — R. I. P.!

Zopet pretep. V noči od 12. na 13. t. m. ob 2. uri zjutraj so našli pred vhodom celovškega glavnega kolodvora nezavestnega infanterista 7. pp., 1. marškomp. Huberta Hapiter z dvema ranama v trebuhu in hrbtu. Rane so smrtonovarne.

Nezgod. Vsled lastne krivde je prišel šlagerjev hlapec v Št. Rupertu pri Celovcu dne 12. t. m. pod konje in je bil na nogah ranjen. Z rešilnim vozom so ga prepeljali v deželno bolnišnico.

Ranjenci v Celovcu. V času od 5. do 11. aprila so bili od domačih čet sprejeti v rezervno bolnišnico št. 1 v Celovcu sledeči ranjenci: Nadporočnik Valentin Aschmann, pp. št. 7; nadporočnik dr. Ernest Volerič, p. t. p. št. 8; praporščak Anton Haar, pp. 7; od pp. št. 7: Korporal Klemen Pacher, inf. Janez Treffer, Lenart Vornaiz, Bruno Schretl, Gregor Gugenberger, Janez Moser, Urban Brandstätter, Jožef Taurer; od p. t. p. št. 9: Topničar Urban Lierschaft.

Število ranjencev in bolnikov v rezervni bolnišnici št. 2 v Celovcu dne 13. aprila je bilo sledeče: V jezuitski vojašnici 3 častniki in 380 mož, v šoli na Bismarckovem obmestju 234 mož, v gimnazijskem poslopju 234 mož, v Musiksäle 2 častnika in 163 mož, v rudarski in obrtni šoli 154 mož, skupaj torej 5 častnikov in 1165 mož.

Odlikovani slovenski častniki. Oficirski križec Franc-Jožefovega reda z vojno dekoracijo je dobil sanitetni šef 9. kora višji štabni zdravnik 1. vrste dr. Franc Radej. Vojaški zaslužni križec z vojno dekoracijo so dobili: nadporočnik 18. pešpolka Franc Lehovec, stotnik 1. bosansko-hercegovskega pešpolka Ludovik Zvirin in poročnik v rezervi 89. pešpolka dr. Rudolf Kolenc. Signum laudis na belo-rdečem traku sta

dobila stotnik 89. pešpolka Hugon Žerjav plem. Kranichsfeld in nadporočnik v rezervi 4. bosansko-hercegovskega pešpolka Miroslav Senekovič. Zlati zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje je dobil vojaški preskrbni višji oficiral pri intentanci 3. kora Ivan Krištof. Vojaški zaslužni križec z vojno dekoracijo sta dobila nadporočnik 27. domobranskega pešpolka Rudolf Majerič in stotnik 11. domobranskega pešpolka Karol Dolenc. Signum laudis na belo-rdečem traku so dobili: nadporočnik 26. domobranskega pešpolka Metod Rakuša, višji zdravnik v evidenci 27. domobranskega pešpolka dr. Živko Lapajne in poročnik v rezervi 27. domobranskega pešpolka Franc Pleško.

Prevoz ranjencev. Dne 11. t. m. dopoldne se je preko Maribora in Celovca pripeljalo v Beljak s severnega bojišča 16 ležečih in 279 sedečih ranjencev. Istega dne na večer se je pripeljalo v Celovec 19 ležečih in 240 sedečih ranjencev, med njimi 22 ujetih, ranjenih Rusov. Ranjenci, ki so bili že v neki drugi bolnišnici, nimajo nobene nalezljive bolezni.

Za vojne kurate v rezervi so imenovani za čas vojnega stanja sledeči gospodje: Kandut Ciril, Mente Konrad, Štih Josip, Bulovec Josip, Cankar Izidor, Hiti Franc, Poje Josip, Paulič Peter, Rop Franc, Barbič Miha in Baznik Ivan. Vpoklicani pa so vojni kurati: Gg. Brvar Ignacij, Drešar Ivan in Dejak Alojzij.

Novo molitve za mir. Sv. Oče so ukazali, da se pri majnikovi pobožnosti moli od papeža sestavljena molitev za mir, s katero je združen odpustek 300 dni vsak dan. Odpustkov se more udeležiti vsak, kdor se je vsaj 20krat udeležil majnikove mirovne molitve.

V Sibiriji je umrl sredi meseca medicinec Ivan Lovšin, član katoliškega akademičnega društva »Danica«, ki je bil meseca novembra ujet.

Poziv vojnega ministrstva za nabiranje vojnih kovin. C. in kr. vojno ministrstvo je izdalo na prebivalstvo sledeč oklic: Pomagajte zmagati v vojni! Nabirajte in darujte kovine! Baker, rdeča zlitina, bron, med, nikelj, kositer (cin), cink, in aluminij v kakršnikoli obliki imajo v vojni svoj pomen in izpolnjujejo važen namen, če se zberejo in dajo vojni upravi na razpolago. Darujte te kovine, kolikor jih le morete pogrešati, toda samo te kovine. Ne darujte železa, ne jekla, ne pločevinastih (plehnatih) reči! Pri vsakem gospodarstvu, na vsakem podstrešju, v vsaki kleti, v vsaki trgovini, v vsaki delavnici so kovinaste reči, ki jih lahko pogrešate. Imejte jih pripravljene, in jih dajte otrokom, ki bodo prišli k Vam nabirat jih. Nihče naj ne misli, da je njegov dar premajhen! Vaše kovinske darove dobi vojni minister. Kar so vredne te kovine, to se da uradu za vojno oskrbo. Za darove vojakom na bojišču! Za zgradbo domov za invalide! Sovražne mornarice nam hočejo zapreti dovoz kovin in spraviti vojno upravo v zadrego. Prebivalstvo pa bo sovražnemu inozemstvu pokazalo, da je njena domovinska ljubezen podobna neizčrpljivemu rudokopu in da pomaga brusiti meč, s katerim naj se izsili mir. — Pripominjamo, da stoji ta nabiralna akcija pod pokroviteljstvom c. in kr. vojnega ministra feldcajgm. pl. Kroatina.

Redni glavni občni zbor Jugoslovanske strokovne zveza v Ljubljani se vrši v nedeljo, dne 2. majnika 1915. v hiši, kjer se nahaja »Delavsko konsumno društvo«, Kongresni trg 2. Ob 8. uri dopoldne je za delegate cerkveno opravilo v kapelici Alojzevišča, Poljanska cesta št. 4. Glavni občni zbor se začne ob 9. uri dopoldne.

Dr. Albin Poznik †. V Novem mestu na Dolenjskem je umrl, kakor se nam naknadno poroča, dne 23. februarja v visoki starosti notar dr. Albin Poznik, koroški rojak. Rojen je bil v Škocijanu v Podjuni. Njegov oče je bil učitelj. Poznik je bil mnogoletni novomeški župan in častni meščan. Svojemu narodu je ostal vedno zvest sin. Kot navdušen narodnjak je pazno zasledoval narodni razvoj in probujo koroških Slovencev, svojih ožjih rojakov. Bodi mu blag spomin!

Aretacija zgornjeavstrijskega župnika Klimescha. Veliki petek so aretirali, kakor poroča »Salzburger Chronik«, župnika Klimescha v Kopfingu, ker so ga osumili protiaavstrijskih izrazov. To je tisti duhovnik, o

katerem so framasonski listi že večkrat objavljali prave roparske povesti. O tej zadevi poroča »Linzer Volksblatt«: Veliko nedeljo je došlo v zadevi župnika Klimescha v Kopfingu občinsko odposlanstvo pod županovim vodstvom h kapiteljskemu vikarju kanoniku Schernalu, ž njim se je podalo nato k deželnemu glavarju in nato k namestniku. Odposlanstvo se je zavzelo za župnikovo nedolžnost in je izrazilo svoje prepričanje, da so obdolžitve proti njemu izmišljene. Kopfinško odposlanstvo je pripovedovalo, da je prijel veliki petek popoldne župnika neki orožnik. Župnik bi moral prevideti še nekega bolnika, česar mu niso dovolili. Peš je moral iti v Andorf, dve uri hoda. Ker so zamudili vlak, je župnika odvedel orožnik v Riedau, od tam ga je odpeljal z brzovlakom v Linc. Prebivalstvo v Kopfingu je ta popolnoma nepričakovana odredba najhujše razburila. V župni cerkvi je bilo, kakor povsod na veliki petek, izpostavljeno Najsvetejše, ki ga niso mogli spraviti. Ljudje so ostali zato v cerkvi in so molili, dokler ni prišel iz sosedne duhovnije ob pol 10. zvečer neki duhovnik. Pred kratkim se je pravdal župnik z nekim orožniškim stražmojstrom, ki ga je tožil zaradi razžaljeja časti, ker ga je župnik kot dušni pastir svaril. Župnik je bil takrat oproščen. Lahko si mislimo, kaj da ljudje v Kopfingu govore.

Brske hijene. Pod tem naslovom piše praška »Union«: »Brünner Montagsblatt« poroča k poročilu vojnopomožnega urada v Brnu od 22. svečana 1915, po katerem je bilo po delovanju ženskega pomožnega društva po občinah na deželi nabranih potrebščin in živil v vrednosti 120.000 K za poboljšek hrane za ranjence, to-le: »To, kar je bilo od občin po deželi poslanega vojnopomožnemu uradu, po večini ni bilo oddano bolnišnicam. Pač pa so te reči na kazniv način porabili v zasebne namene. Imamo v rokah dokaze, kaj da je došlo na vojnopomožni urad in kaj da se je oddalo bolnišnicam. Razlika med obema potrdiloma je velikanska.« Tako »Brünner Montagsblatt« — Mariborska »Straža« je pa v zadevi poročala sledeče: Pod naslovom »Hijene« priobčuje »Brünner Montagsblatt« silno težke obdolžitve brnskega nemškega gospodarskega društva, ki je priredil po celi nemški Moravski zbirko za ranjene vojake, nabrane darove pa naravnost nezastlišno zlorabil. Kmetje in dežele so n. pr. poslali društvu na tisoče jajc, katere so društveni činitelji po večini odnesli domov, kar pa je ostalo — kakih 6000 jajc — so pustili zginiti. Eden izmed društvenih činiteljev je kupil celo nabrano veliko zalogo ruma in likerjev po kroni za liter, akoravno je bilo blago najmanj štirikrat toliko vredno. Za vojake darovano moko so ponoči spravljali društveni odborniki v svoje shrambe, ravnatoko so napravili z vinom, perjem, mastjo itd. Nabrani darovi so bili vredni kakih 120.000 K, toda velik del te vrednosti je zašel v žepe »vrljih nabirateljev.« Stvar bodo sedaj preiskavale vojaške oblasti. Isti list poroča tudi, da galjufavajo nekateri brnski tovarnarji za sukno vojaško upravo ravno tako, kakor žalostno znani ogrski zločinci. Ena teh tvrdk je hotela vojaštvu dobaviti več kakor 100.000 K blaga, ki bi naj bilo stalo 12 K 80 v, katerega prava cena pa je znašala 2 K 40 v za 1 meter. Vojaška komisija pa je goljufijo še pravčasno opazila. Isto čitamo, le nekoliko bolj obširno, v »Jihočeských listy« z dne 3. t. m.

Ko je bil Premysl še oblegan. »Slov. Narod« je objavil pismo, ki ga je pisal dne 3. februarja iz Premysla stotnik Rus, ki je sedaj v ruskem ujetništvu, svojemu bratu dr. Mavriciju Rusu. Pismo se glasi v izvlečku: »Včerajna Svečnico mi je bil dvojen praznik, ker sem neopazoma prejel obsežno pismo iz domovine. Veliko veselje in iznenadenje ne samo zame, marveč tudi za vso mojo okolico, ko se je raznesla vest, da je »stotnik Rus« prejel pismo. Bil sem v obleganem mestu oblegan od častnikov, zdravnikov in drugih, ker je vsak hotel izvedeti, kaj se zunaj godi kajse zunaj novega. Pismo so pri nas redka stvar, ker jih zrakoplovci prenašajo samo iz prijaznosti. Šele v zadnjem času se je ustanovila uradna pošta letalcev. Pet mož, oziroma 1 častnik, sme pisati mesečno eno dopisnico, ki stane 50 vinarjev. Godi se nam v obče še dobro: konjsko meso

je prav okusno, a tudi konjski pršut je slasten. V bolnici se mi v resnici godi prav dobro. Živimo v vednem in trdnem upanju na osvobojenje, pa neče in neče priti. Veselil sem se, da se bom v Ljubljani zdravil kot rekonvalescent, pa menda ne bo nič iz tega. V zdravju vidno napredujem. Počutim se dobro. Rana še vedno ni cela, dasi je včeraj poteklo že 15 tednov, odkar sem bil zadet od krogel. Imam še bolečine v prsih in na sprehodih se hitro upeham. Odkar sem nekoliko okreval, sem se zredil že za 13 gramov. Omenjam, da mi tiči samo ena krogla v pljučih; drugi strel skozi prsa je napravil samo dve luknji, tretja krogla pa mi je prestrelila nogo. Hkrati sem bil zadet od 6 krogel; tri so me ranile, izmed drugih treh je ena probila steklenico, druga je obtičala v listnici, tretja pa je udarila skozi omot samokresa. Kakor vidiš, sem bil res ves »prerešetan«. Počasi zopet pozabljam na bolečine, rane in muke, se veselim življenja in želim miru. Toda med branitelje trdnjave pa pojdem, kakor hitro mi to dovoli zdravnik. Mogoče že ta mesec!

Glasba.

Karlo Adamič: **Kraljici nebes in zemlje.** Zbirka Marijinih pesmi za mešani zbor, samospeve in orgle. — Cena partituri K 1-80 glasovi po 40 vin. V Ljubljani 1915. Založila Katoliška Bukvarna.

Dvanajst novih Marijinih pesmi, ki bodo našim cerkvenim zborom zlasti za bližajoči se majnik dobrodošle. Te po slogu zmerno-moderne skladbe so vsezkoz jasno zamišljene, blage v melodiji, fine v harmonijah. Lepe in prikupne so vse brez izjeme, posebno vznesene: št. 1, 3, 6, 7, 11, Iskreno občutena sta tudi sopranska samospeva v št. 4. in 5. Vsled resnične absolutne glasbene vrednosti in hkrati lahke izvedljivosti zaslužijo Karlo Adamičeve Marijine pesmi vsestransko, kar najtopleje priporočilo. Stanko Premrl.

Fr. Ferjančič: **Narodne vojaške.** Sedmi venček. Cena 60 vin. V Ljubljani 1915. Založila Katoliška Bukvarna. Devet narodnih vojaških pesmi preprosto harmoniziranih v onih temeljnih harmonijah, kakršne ljudstvo samo rabi pri petju narodnih pesmi: zato so prav lahke, brez vsakršnih težav, tudi za najslabše zборе primerne, primerne zlasti sedaj v vojnem času. Kimovec.

DEKLE, ki zna šivati, pospravljati, se razume v trgovini in gostilni, pa tudi pri poljskem delu in živini, želi primerne službe na deželi; zna tudi hrvatski in nemški. Naslavlja naj se na upravništvo „Mira“ in priloži znamko za deset vinarjev.

Za obolele živce se kot domače zdravilo z uspehom rabi **Ganglional-čaj.**

Ta čaj miri živce, odpravlja bolečine, pospešuje telesno moč in poživlja ter pospešuje prebavo. Edino in le pristen se dobiva ta čaj pri c. in kr. dvornem in nadvojv. komornem dobavitelju

Julij Billner, lekarnarju v Reichenau, Nižje Avstrijsko.
Ta čaj „Ganglional“ se po vpslatvi 3 kron razpošlje franco na vse kraje; po povzetju se zviša cena za 35 vin.

VABILO

na

REDNI OBČNI ZBOR

Hranilnice in posojilnice v Velikovcu

registrovane zadruge z neomejeno zavezo

ki se vrši

v sredo dne 28. aprila 1915 ob 1. uri popoldne v posojilniških prostorih v »Narodnem domu« v Velikovcu.

Spored:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo o izvršeni reviziji.
3. Poročilo načelstva in nadzorstva.
4. Potrjenje račun. zaključka za l. 1914. in sklepanje o čistem dobičku.
5. Volitev načelstva in računskih pregledovalcev.
6. Slučajnosti.

Odbor.

Opomba: Ako bi občni zbor ob določeni uri ne bil sklepčen, se vrši eno uro pozneje drugi občni zbor z istim sporedom, ki je pri vsakem številu združnikov sklepčen.

Kupujte srečke za loterijo
--- „Slovenske Straže“! ---

Velika vsota denarja

se zamore naključiti vsakomur, ki postane naš naročnik. Brezplačna pojasnila pošilja: **Srečkovno zastopstvo 17, Ljubljana.**

Oučjo volno

in volnene odpadke kupuje v vsaki količini po najvišjih cenah pri takojšnjem plačilu

Jakob Pogačnik
Velikovec.

Pri pismenih ponudbah naj se naznani cena.

Paramenti!

Mašna oblačila v preprosti in tudi v bogati opremi, dobro blago in poceni. **Plašči** za cerkvenika in ministrante, ovratni plaščki in štole zelo ceno. **Šmizete** v različnih oblikah od 1 K naprej. — **Komplet z ovratnim trakom** od K 2.— do K 2-80, kakršen je izdelek. **Bireti** v vsakršni obsežnosti po K 3-80, K 4.—, K 4-80. **Rožaste svetilke** za večno luč za patentovani stenj. Prosimo, da poizkusite, in prepričani smo, da bodete stalen odjemalec oddelka za paramente, knjigarne in trgovine **Jožefovega društva v Celovcu.**

Vse blago iz prekuhane, kisline praste in neobteženo svile z barvanimi nitmi.

Slovenski molitveniki, cerkvene muzikalle, tudi Hladnikove.

Edino slovensko narodno trgovsko-obrtno podjetje

Hotel Trabesinger

v Celovcu, Velikovaška cesta št. 5.

Podpisano vodstvo hotela **Trabesinger** se vljudno priporoča vsem velenjenim slovenskim in slovanskim gostom-potnikom, ki prenočujejo ali za več časa ostanejo v Celovcu. V hotelu se dobe lepe, snažne sobe po primerni ceni; nudi se izborna kuhinja in zajamčeno pristna in dobra vina iz Slovenskih goric. Gostom-abstinentom se postreza z raznimi brezalkoholnimi pijačami. Na razpolago je tudi kegljišče poleg senčnatega vrta, pozimi toplo zakurjeno. V hotelu **Trabesinger** dobite vsak dan, posebno pa ob sredah zvečer, prijetno slovensko družbo. Slovenski potniki in rodoljubi, slovenski romarji, ustavljajte se samo v edini slovenski gostilni »Hotel **Trabesinger**« v Celovcu, kjer boste vedno dobro postreženi. — Za mnogobrojen obisk se priporoča

vodstvo hotela Trabesinger.

Knjigoveznica Družbe sv. Mohorja v Celovcu

Delo trpežno in okusno.

Vetrinjsko obmestje (Viktringerring) 26

Cene zmerne.

opremljena z najnovejšimi stroji z električnim nagonom

se priporoča za vsa v stroko spadajoča dela od preproste do najfinejše izpeljave.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.